

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 641

SPRAWOZDANIE

KOMISJI KULTURY I ŚRODKÓW PRZEKAZU

**o poselskim projekcie uchwały w sprawie
ustanowienia Dnia Pamięci Ofiar Zagłady Osób
z Zaburzeniami Psychicznymi na terenach
okupowanej Polski podczas II wojny światowej
(druk nr 614)**

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu – skierował w dniu 26 sierpnia 2024 r. powyższy projekt uchwały do Komisji Kultury i Środków Przekazu do pierwszego czytania.

Komisja Kultury i Środków Przekazu po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu uchwały na posiedzeniu w dniu 11 września 2024 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m podjąć raczy załączony projekt uchwały.

Warszawa, dnia 11 września 2024 r.

Przewodniczący Komisji
i Sprawozdawca

/-/ Piotr Adamowicz

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ... 2024 r.

**w sprawie ustanowienia Dnia Pamięci Ofiar Zagłady Osób z Zaburzeniami
Psychicznymi na terenach okupowanej Polski podczas II wojny światowej**

Zagłada osób chorych psychicznie podczas II wojny światowej w okupowanej Polsce była jedną z pierwszych zbrodni ludobójczych III Rzeszy. Po raz pierwszy też wobec Osób z Zaburzeniami Psychicznymi Niemcy zastosowali gaz do mordowania ludzi na skalę przemysłową. W wyniku ekstermistycznych działań hitlerowskiego okupanta skierowanych przeciwko najsłabszym i całkowicie bezbronnym śmierć poniosło około 20 tys. polskich obywateli. Wśród sprawców tych zbrodni wymienić trzeba Herberta Langego, który kierował mordami na pacjentach szpitali psychiatrycznych na ziemiach polskich.

Chorzy psychicznie zarówno na podbitych terytoriach, jak i w samych Niemczech (około 200 tys. osób w ramach tzw. akcji T4) uznani za „niezdolnych do współżycia społecznego i wiodących żywot niegodny życia” posłużyli funkcjonariuszom państwa niemieckiego do przetestowania skutecznych metod zabijania ludzi na skalę przemysłową.

Ten haniebny proceder na ziemiach polskich rozpoczął się najprawdopodobniej już w trzecim tygodniu wojny. Znamy konkretną i pewną datę planowej eksterminacji pensjonariuszy Krajowego Zakładu Psychiatrycznego w Kocborowie na Pomorzu – 22 września 1939 r. Tam mordowano także dzieci i dorosłych pacjentów przywiezionych z Niemiec.

Oddając hołd pomordowanym, pamiętamy również o heroicznej postawie polskich psychiatrów, takich jak doktor Karol Mikulski, doktor Halina Jankowska, doktor Renata Katz i doktor Józef Bednarz, a także pielęgniarek i personelu medycznego, którzy próbowali uchronić swoich pacjentów od śmierci lub ginęli razem z nimi.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej pragnie złożyć hołd tym najsłabszym, całkowicie bezbronnym ofiarom ludobójczych zbrodni III Rzeszy i utrwalić pamięć o ich losie. Dlatego ustanawia dzień 22 września Dniem Pamięci Ofiar Zagłady Osób z Zaburzeniami Psychicznymi na terenach okupowanej Polski podczas II wojny światowej.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zwraca się do Organizacji Narodów Zjednoczonych o uznanie 22 września za Dzień Pamięci Ofiar Zagłady Osób z Zaburzeniami Psychicznymi na terenach okupowanej Polski podczas II wojny światowej.